

11. rujna 2001. godine počelo je Treće tisućljeće. Nakon stravičnog napada na blizance ništa više neće biti kao što je bilo. Naprosto učinjeno mijenja sve odnose kratkoročno i dugoročno i svako predviđanje predstavlja više/manje spekulaciju koja ima/nema šansu da se ostvari. Ne ulazeći u političke procjene navest ću jednu od mogućih posljedica po svjetsku privredu. Ipak prije toga smatram da se je ovo moglo dogoditi jer je napuštena bimodalna distribucija (bivši SSSR – SAD) što je razrušilo uspostavljenu globalnu strukturu (čitaj: pravila igre).

Općenito globalizacija znači dobitak za razvijene i gubitak za nerazvijene. Demonstracije su redovna popratna pojava svakom sastanku razvijenih. Nerazvijene zemlje postaju još nerazvijenije i povećava se broj zemalja koje postaju najprije kandidati za članstvo u klub nerazvijenih i potom punopravni članovi tog tragičnog kluba. U ovisnosti od poslovnog ciklusa (jer prvi ulaze u depresiju a zadnji izlaze iz nje) - manje – i – više – od volje razvijenih nerazvijeni svijet rješava svoje svakim danom sve veće probleme. U konačnici broj problema je veći kao i stupanj ovisnosti nerazvijenih zemlja.

Komparativne prednosti postaju sve manje, jer znanje opredmećeno u dinamiziranim tehnologijama (3 – 5 godina), dnevno ih supstituiraju ako je još što ostalo od komparativnih prednosti. Proizvodnja zdrave hrane - u smislu ne diraj prirodne procese - ima isuviše malu potražnju da bi mogla – kad bi se je čak htjelo locirati u nerazvijenim zemljama – zaposliti toliki broj ljudi.

Trokut na relaciji: dolar – euro – yen činilo se da će podijeliti svijet u tri regije koja će najprije konkurentnim određenjem a potom konvergencijom postati jedinstveni globalni privredni sistem. Danas možemo ustvrditi da multinacionalne kompanije odlučno narušavaju taj model i da je nacionalno u funkciji razvoja „svojih“ multinacionalnih kompanija.

Zastrašujući događaj sve će ovo izmjeniti. Ukoliko se radi, a sve ukazuje da je to tako, o arapskom porijeklu i izvorištu te organizaciji ovog užasnog čina u kojem je toliko velik broj nevinih žrtava tada će se stvari dodatno ubrzati.

Kratkoročno će se zemlje uglavnom svrstati na stranu SAD što je sasvim razumljivo. U funkciji vremena ta će podrška u nerazvijenim zemljama "blijediti" a potom vjerojatno i nestati. Na čemu temeljim te stavove?

Procesi koncentracije i centralizacije kapitala će se ubrzati (Marx). Razvijeni i najrazvijeniji će usmjeravati razmjenu između sebe još više nego što je to slučaj danas. Ovo znači da će se i investicijska aktivnost usmjeriti iz razvijenih u razvijene zemlje. Naprosto nerazvijene zemlje će se ocjeniti isuviše rizičnim područjima što će se materijalizirati preko premija osiguranja. Očito da će radnici u nerazvijenom svijetu još lošije proći u raspodjeli profita a mora se priznati da im danas i nije tako blistavo. Globalizacija radne snage će se prema tome usporiti. Ovo će izazvati ozbiljne socijalne poteškoće na Zemlji što bi moglo imati učinak tektonskog poremećaja. (Vidi moj napis: Ljubav, opraštanje – šansa za Treće tisućljeće.)

Nafta je još uvijek bitan resurs. Ona je obilježila dvadeseto stoljeće. Međutim valja podsjetiti da

Što sam napisao 13. rujna 2001. godine pod naslovom "Katalizator"

Autor Guste Santini

Ponedjeljak, 11 Rujan 2006 17:57

je Prvi naftni šok (1973. godine) pokrenuo proces izmjene privredne strukture u razvijenim zemljama a napuštajuće (čitaj: inferiorne) tehnologije su prodavane nerazvijenim zemljama (što je rezultiralo dužničkom krizom iz osamdesetih godina). Kao što znamo rast potrošnje nafte je zaostajao u odnosu na rast svjetskog GDP-a. Jasno da je smanjenje cijene nafte učinilo poroizvodnju sintetičke nafte nepotrebnim. Nadalje smanjenje cijene nafte „usporio“ je implementacije inovacija (one se nalaze u ladicama inovatorskih multinacionalnih kompanija) koje štede naftu. Naprosto se radi o dogovornom upravljanju novim tehnologijama (oligopolna struktura) i nove tehnologije se uvode kada postojeće ne osiguraju dovoljno visok povrat sredstava. Nakon 11. rujna stvar se može izmjeniti tako da će se „aktivirati“ tehnologije koje štede naftu, s jedne strane, i, s druge strane, bojkotirat će se uvoz nafte iz arapskih područja, pored ostalog, i „ucjenama“ (navodnike navodim zbog stila ugovaranja i oblika ucjena) od strane razvijenih.

Ovo će rezultirati uspostavom „svjetske Vlade“ koja će voditi brigu o najznačajnijima stvarima na Zemlji. Teško je očekivati da će marginalne zemlje imati nekog učešća u tom procesu odlučivanja. Za vjerovati je da će dominirati imovinski (znanstveni) cenzus što ukazuje da je rješenje moguće očekivati u formuli: 7 najrazvijenijih zemlja + Rusija + Kina + Indija. Ovo će izazvati vjerojatno formiranje bloka nerazvijenih zemlja kako bi poboljšale svoj položaj.